

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGWiŻŚ-10.721.14.2023
Warszawa, 21 czerwca 2023

Pani
Anna Grygierek
Przewodnicząca XXXVII
Zgromadzenie Ogólnego Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Przewodnicząca,

w odpowiedzi na korespondencję elektroniczną z dnia 23 maja br., przekazującą stanowisko XXXVII Zgromadzenia Ogólnego Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie procedury zatwierdzania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, poniżej przedstawiam stanowisko resortu.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, dalej „PGW WP”, stanowi państwową osobę prawną a powierzenie zadania zatwierdzania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej PGW WP stanowiło realizację potrzeby utworzenia niezależnego od jednostek samorządu terytorialnego organu regulacyjnego, którego celem jest w szczególności ochrona odbiorców usług przed nieuzasadnionym wzrostem cen. W tym miejscu należy także wspomnieć, że rozwiązania przewidujące nadzór organów samorządu terytorialnego nad kształtowaniem i wysokością cen usług za dostarczenie wody i odprowadzanie ścieków, nie chroniły w wystarczającym stopniu odbiorców usług (w tym mieszkańców) przed systematycznym wzrostem cen. Jak wynika z kontroli NIK prowadzonych w samorządach (2016 r. *Kształtowanie cen usług za dostarczenie wody i odprowadzanie ścieków*, nr ewid. 20/2016/P/15/101/LSZ), samorządy oraz radni nie zawsze skutecznie korzystali ze swoich uprawnień, mimo dostępnych narzędzi kontrolnych, takich jak np. prawo do weryfikacji wniosków taryfowych oraz zatwierdzenia taryf przez radę gminy lub miasta (taryf zaprojektowanych przez spółki lub inne podmioty świadczące te usługi). Zarówno radni, jak również wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast w wielu miejscowościach nie wykorzystywali dostatecznie możliwości, aby zadbać o racjonalne ceny dla mieszkańców - takie, które nie byłyby zbyt wysokie, a jednocześnie pozwoliłyby na finansowanie inwestycji i utrzymanie sprawności sieci, niezawodności dostaw wody odpowiedniej jakości oraz odbioru ścieków. W ekstremalnych przypadkach powodowało to ustalanie bardzo wysokich cen za wodę i ścieki. Zyski te były niejednokrotnie przeznaczane na finansowanie działań niezwiązanych z dostarczeniem wody i odprowadzaniem ścieków. W związku z powyższym w opinii resortu infrastruktury powrót do przekazania kompetencji w zakresie zatwierdzania taryf jednostkom samorządu terytorialnego nie jest właściwym rozwiązaniem.

Mając na uwadze podniesione postulaty w zakresie potrzeby zmiany taryf z uwagi na sytuację makroekonomiczną i wzrost inflacji, uprzejmie informuję, iż z inicjatywy strony samorządowej w resorcie infrastruktury odbyły się spotkania z przedstawicielami samorządów, branży wodociągowo-kanalizacyjnej, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie i Ministerstwa Infrastruktury. W dniu 13 kwietnia br.

w Ministerstwie Infrastruktury odbyło się spotkanie z udziałem przedstawicieli resortu infrastruktury, strony samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, którego tematem była polityka taryfowa. Główną konkluzją spotkania była propozycja wypracowania, wspólnie z przedstawicielami strony samorządowej, branży wodociągowo-kanalizacyjnej reprezentowanej przez Izbę Gospodarczą Wodociągi Polskie, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie i resortu infrastruktury, rozwiązań legislacyjnych mających na celu usprawnienie procesu taryfikacji. W nawiązaniu do tych ustaleń w dniach 9 i 17 maja br. w ramach posiedzeń Zespołu doradczego do spraw zaopatrzenia ludności w wodę i odprowadzania ścieków odbyły się spotkania, których przedmiotem dyskusji była propozycja Związku Miast Polskich dotycząca zmiany obowiązujących przepisów w zakresie usprawnienia procedury zmiany taryfy przez organ regulacyjny na podstawie złożonego przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wniosku. Aktualnie trwa opiniowanie tej propozycji zmian legislacyjnych.

Jednocześnie pragnę podkreślić, iż mając na uwadze przeciwdziałanie wzrostowi inflacji, cen prądu, gazu i materiałów, rząd RP realizuje szereg działań osłonowych dedykowanych również obszarowi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. W ramach tych działań w 2021 r. zostały przyznane gminom środki z budżetu państwa na wsparcie inwestycji wodociągowo-kanalizacyjnych w kwocie 4 mld zł jako uzupełnienie subwencji ogólnej, w tym 1 mld zł z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę i 3 mld zł z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji. Podział środków na poszczególne gminy oparty był na obiektywnym, ustawowym algorytmie. Podstawę do wyliczenia środków stanowiły dane Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2019, według stanu na dzień 31 października 2021 r. Nowelizacja ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wsparcia finansowego gminnych inwestycji wodociągowo-kanalizacyjnych wydłużyła do końca 2025 roku termin realizacji obowiązku przeznaczenia przez gminę na inwestycje wydatków nie mniejszych niż równowartość otrzymanych środków oraz umożliwiła poniesienie wydatków na inwestycje w obszarze wodociągów i zaopatrzenia w wodę w miejsce wydatków na kanalizację (bądź odwrotnie). Dodatkowo w ramach ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022 poz. 1964) na wsparcie finansowe zadań jednostkom samorządu terytorialnego zostały przekazane w 2022 r. dodatkowe dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w kwocie 13,7 mld zł. Dzięki tej regulacji każda gmina otrzymała rządowe wsparcie, które mogło zostać przeznaczone na dopłaty do taryf. Na kanwie obowiązujących regulacji prawnych, zgodnie z art. 24 ust. 6 uzw. przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne mogą otrzymywać wsparcie od gmin w formie dopłaty do taryf. Uchwalenie dopłat może stanowić pokrycie wzrostu cen i stawek opłat za dostarczaną wodę i odprowadzane ścieki, także dla odbiorcy pozostaną one na dotychczasowym poziomie. Ponadto w ramach rozwiązania systemowego, na mocy ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku (Dz. U. z 2022 r. poz. 2243,2687, z 2023 r. poz. 295) wsparcie otrzymały mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz podmioty świadczące usługi na rzecz jednostek samorządu terytorialnego z zakresu wodociągów i zaopatrzenia w wodę,

kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych. Niezależnie od wzrostu cen energii elektrycznej na rynku hurtowym w roku 2023, w rozliczeniach z tymi odbiorcami stosuje się ceny za obrót energią elektryczną nie wyższe niż tzw. cena maksymalna na poziomie 785 zł/MWh. W przypadku odbiorców wrażliwych, realizujących zadania z zakresu użyteczności publicznej, w tym odbiorców podległym jednostkom samorządu terytorialnego oraz odbiorców z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, z którymi zawarto umowy po dniu 23 lutego 2022 r. wprowadza się obowiązek stosowania w rozliczeniach z tymi odbiorcami cen maksymalnych również w okresie dostaw energii od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 30 listopada 2022 r. Przepisy ustawy pozwalają zarówno jednostkom samorządu terytorialnego, jak i podmiotom świadczącym usługi na rzecz tej jednostki, nabywać energię elektryczną po gwarantowanej cenie maksymalnej na potrzeby realizowanych przez nich zadań zleconych i własnych, w tym usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, do których zalicza się również usługi wodociągowo-kanalizacyjne.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Marek Gróbarczyk

Sekretarz Stanu